MI/MÁS 2
KONFERENCIA A TOLERANCIÁRÓL

2010. október 28-29.
Eszterházy Károly Főiskola Amerikanisztika Tanszéke, Eger

Az SZTE, Angol-Amerikai Intézet, Társadalmi Nemek Tudománya Kutatócsoport – TNT az alábbi panel szekcióval vett részt az immáron másodjára megrendezésre kerülő interdiszciplináris konferencián a toleranciáról (október 28., 15.30-17.30, II. em. 203. terem):

A „politikai korrektség", a „tolerancia" és a gyűlölet beszéd összefüggései Magyarországon az EU és az Észak-Amerikai gyakorlat kontextusában/ Political Correctness, Tolerance and Hate Speech in the Context of the EU and North-American Practice

Federmayer Éva: ***Multikulturálitás és tolerancia a „nyóckerben": Egy dokumentumfilm elemzése***

A VIII. Kerületi Egyesített Bölcsődék Intézményében sok olyan kisgyermek nevelkedik, aki külföldről Magyarországra, elsősorban Budapestre települt családokból kerül a 300 férőhellyel rendelkező, 5 épületben működő intézménybe. Az intézménybe járó kisgyermekek családtagjaival készült interjúk alapján dokumentumfilm készült, amely több szempontból is érdekes tanulságul szolgál. Előadásomban azt vizsgálom, hogy a filmben megjelenő diskurzusok hogy artikulálják a Mi/Más binaritást, ill. a magyarországi külföldi családok „otthon"-fogalmának alakulását a riporterrel folytatott beszélgetések alapján.

P. Balogh Andrea: ***Hasonlóak és/vagy különbözőek: Az idegenkedés normái és formái az európai integráció kontextusában***

Az Európai Unió integrációs politikájának kontextusában a nemzet fogalma jelentős átértelmezéseket kíván az európai határok átrendeződése, a munkaerő ki-, be- és átvándorlásának köszönhetően. A magyar tudományos, politikai és kulturális közbeszédből vett példákon keresztül azt vizsgálom, hogy a magyar identitásnak az Európai Unió kontextusában történő átértelmezésében a nemzetekről, népcsoportokról, faji hovatartozásról alkotott közvélekedések hogyan alakítják az idegen és a hozzánk vagy közénk tartozó fogalmát. Kik azok a velünk, mellettünk, és távol élők, akiktől idegenkedünk, s kik azok az ismeretlenek, akiket azonnal jó ismerősként üdvözölnünk, s szívesen befogadunk. Érvelésem keretrendszerének kibontásához azt nézem meg, hogy a jelenleg érvényben tartott nemzet fogalmunk beleértetten hogyan strukturálódik a klasszikus romantikus férfiasság metaforáján keresztül, ahol a nemzet házigazdája a férfi, s a hazája/háza tája a veszélyes idegenektől megvédendő nő.

Barát Erzsébet: ***A „politikai korrektség"-re hivatkozás ideológiai csapdái: A nyelvhasználat kérdései az elmúlt tíz év oktatáspolitikai küzdelmeinek előterében***

A kritikai diszkurzus elemzés és a kortárs radikális feminista elmélet segítségével azt fogom megmutatni, hogy miként áll élő, illetve oldható fel a mai magyar közbeszédben az a látszólag önellentmondásos helyzet, hogy akár a tolerancia, akár az elrettentés jegyében hivatkoznak a politikai korrektségre (PK), az egyaránt az adott jelenség lejáratásához vezet. Előadásomban a konkrét helyzetek mindegyike a poszt-szocialista politikai csatározások erőterében megjelenő „feminizmus" jelenségének lejáratására tett egy-egy tipikus megnyilvánulás. A látszólag nagyon is különböző nézőpontok azonos stratégiai részeként érintkeznek egymással s jelölik ki a „feminizmusok" legitim életterét. Akár a magát „toleránsnak" nevező kultúra képviselői

hivatkoznak önigazoló módon a PK-ra, hogy lelkiismeretükön könnyítsenek, akár a nyíltan gyűlölködő beszédmód igyekszik a lejáratással elejét venni a „másság" bármiféle elfogadásának, egyként azt állítják (nyíltan vagy előfeltevéseik következtében), hogy a feminizmus egyfajta ideológia, s mint ilyen a különbségek nivellálására (toleráns beszédmód), illetve annak kiirtására tett kísérlet lenne (lejárató beszédmód). Érveik különbözőségétől függetlenül a két felfogás nyeresége közös. A két nézőpont metszéspontjában kirajzolódó térben a PK-ra redukált feminizmus az általános „nyelvi tisztogatás" társadalmi gyakorlat egyik megnyilvánulási formájaként jelenik meg, ami jobb esetben a szólásszabadságot veszélyeztető „téves" eszmerendszer, rosszabb esetben a „nőiség lényegére" törő, „gonosz" figurájában fetisizálódott „leszbikus." Ezzel a hétköznapi, s ebben az értelemben banális ám csöppet sem veszélytelen jelentéstermelő gyakorlattal szemben arra teszek kísérletet, hogy elgondoljam, miként lehetséges a jelentés és az ideologikus beágyazódottság megkülönböztetése. A konkrét példákat az elmúlt tíz év oktatáspolitikai gyakorlatának legharsányabb példáira építem, ezzel is rávilágítva a nyelvhasználatnak az egyes beszélő belátását meghaladó rendszerelvű elrendeződésére.

Kérchy Anna: ***A fogyatékkal élők elfogadását célzó média/művészeti megnyilvánulások lehetőségei, korlátai, és recepciója a mai Magyarországon***

Az előadás az *Együtt a fogyatékossággal élők elfogadásáért* című, 2008-ban a Magyar Köztársaság Kormányának megbízásából, a Mozgáskorlátozottak, a Siketek és Nagyothallók illetve az Értelmi Fogyatékossággal Élők és Segítőik Országos Érdekvédelmi egyesületeinek támogatásával készült, Herendi Gábor, Spáh Dávid, Grigor Attila, Pater Sparrow rendezők jegyezte tévés reklámkampány elemzésére vállalkozik. A kisfilmsorozat egyértelmű célja a normalitás spektrumának diverzifikációja, a kevesebbként tételezett különbözőség egyenértékű, „azonosan" gazdagító alteritásként való újragondolása, a másként megélt tapasztalat megidézése általi figyelemfelkeltés, elfogadásra késztetés. A másság mozgóképes narratíváinak vizsgálata során célom a lehetőségek felismerése mellett a korlátok problematizálása olyan kulcs-fogalmak rejtette csapdák vetületében, mint a *hasonlóság* (a vakok és gyengén látókról szóló reklám képi humorral, ill. az ugyanolyanság jegyében a családon belüli erőszak képeivel játszik), a *toleráns együttérzés* (elidegenítő pátosz és tettre-kész szolidaritás viszonya), az *ajándék(ozás)* (a sokszínű másság kéretlen társadalom*gazdagító* szerepe, a neurodiverzitás mint másképp tehet-ség („gifted") és mindennapi küzdelem), illetve a *láttatottság/láthatatlanság* („Ugyanúgy élnek, ugyanúgy éreznek. Az igazi fogyatékosság, ha ezt nem vesszük észre" szlogen).

< *TNT* HONLAP